

Ceturtdiena, 2008. gada 22. maijs

Sudāna un Starptautiskā Krimināltiesa

P6_TA(2008)0238

Eiropas Parlamenta 2008. gada 22. maija rezolūcija par Sudānu un Starptautisko Krimināltiesu (SKT)

(2009/C 279 E/23)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā tā iepriekšējās rezolūcijas,
 - ņemot vērā Starptautiskās krimināltiesas (SKT) Romas statūtus un to stāšanos spēkā 2002. gada 1. jūlijā,
 - ņemot vērā 2005. gada 31. martā pieņemto Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Drošības padomes rezolūciju Nr. 1593,
 - ņemot vērā Padomes 2007. gada 11. decembra un 2008. gada 30. janvāra secinājumus par Sudānu/Čadu,
 - ņemot vērā 2008. gada 31. martā pieņemto prezidentvalsts deklarāciju Eiropas Savienības vārdā sakarā ar Dārfūras/Sudānas jautājuma nodošanas SKT gadadienu,
 - ņemot vērā to, ka 2007. gada Saharova balva par centieniem aizstāvēt Dārfūras pilsoņu kara upurus piešķirta Sudānas cilvēktiesību advokātam *Salih Mahmoud Osman*, kurš strādā Sudānas Dārfūras reģionā,
 - ņemot vērā kampaņu "Taisnīgums Dārfūrai", ko uzsākusi liela grupa nevalstisko organizāciju, un kuras mērķis ir piespiest Sudānu sadarboties ar SKT un izpildīt tiesas izdotos aizturēšanas orderus,
 - ņemot vērā Reglamenta 115. panta 5. punktu,
- A. tā kā drošības situācija Dārfūrā vēl arvien ir ārkārtīgi nestabila un notikušas nopietnas sadursmes starp nemierniekiem un valdības spēkiem, kas ietekmē humānās palīdzības operācijas;
- B. būdams dziļi satricēts par simtiem tūkstošu vīriešu, sieviešu un bērnu ciešanām, kuri tiek piekauti, nogalināti, izvaroti, pārvietoti vai kā citādi kļūst par Dārfūras konflikta upuriem un konstatējot, ka stāvoklis pakāpeniski pasliktinājies kopš 2003. gada, un ka turpinās nekontrolēti uzbrukumi civiliedzīvotājiem no gaisa;
- C. tā kā ANO doktrīna "pienākums aizsargāt" nosaka, ka tad, kad valstu varas iestādes nepārprotami nespēj aizsargāt savus iedzīvotājus, pārējie ir atbildīgi par nepieciešamās aizsardzības sniegšanu;
- D. tā kā ANO Drošības padome 2005. gada martā vērsās SKT par situāciju Dārfūrā, un tiesa sākusī izmeklēšanu šajā lietā;
- E. tā kā Sudāna 2002. gadā ir parakstījusi Romas statūtus, ar kuriem tika radīta SKT, taču nav tos ratificējusi;
- F. tā kā Sudānas valdībai ir jāsadarbojas ar SKT, jo Sudāna ir ANO dalībvalsts, un sadarbību nosaka 2005. gada rezolūcija Nr. 1593, ko Drošības padome pieņēma atbilstīgi VII nodaļā noteiktajām pilnvarām;

Ceturtdiena, 2008. gada 22. maijs

- G. pauž dziļu nožēlu par to, ka kopš aizturēšanas orderu izdošanas Sudānas valdība atkārtoti atteikusies sadarboties ar Starptautisko krimināltiesu un arvien biežāk ar necieņu izturējusies pret SKT un starptautisko sabiedrību;
- H. tā kā 2007. gada aprīlī SKT par 51 kara noziegumu un noziegumu pret cilvēci gadījumu ir izdevusi divus aizturēšanas orderus attiecībā uz agrāko Sudānas iekšlietu ministru *Ahmad Harun* un agrāko *Janjaweed* nemiernieku grupējuma vadoni *Ali Muhammad Ali Abd-Al-Rahman*, kurš pazīstams arī ar vārdu *Ali Kushayb*;
- I. tā kā *Ahmad Harun* tagad ir humanitāro lietu ministrs un tādējādi atbildīgs par to pašu cilvēku labklājību, kuri ir viņam inkriminēto noziegumu upuri, kā arī ir atbildīgs par sadarbību ar starptautiskajiem miera uzturēšanas spēkiem — ANO Āfrikas Savienības misiju Dārfūras reģionā (*UNAMID*); tā kā viņš iecelts arī par vadītāju valdības komitejai, kuras uzdevums ir uzklaut sūdzības par cilvēktiesību pārkāpumiem; tā kā *Ali Kushayb* aizturēšanas ordera izdošanas brīdī bija ieslodzīts cietumā sakarā ar citām apsūdzībām, taču 2007. gada oktobrī viņu atbrīvoja, neraugoties uz to, ka viņu meklēja SKT;
- J. tā kā 2007. gada jūnijā un decembrī prokurora birojs informēja ANO Drošības padomi par Sudānas valdības atteikšanos un nevēlēšanos sadarboties ar SKT un norādīja, ka nav veikti pasākumi, lai apcietinātu *Ahmad Harun* un *Ali Kushayb*;
- K. norādot, ka 2008. gada 5. jūnijā SKT galvenais prokurors *Luis Moreno Ocampo* septīto reizi ziņos ANO Drošības padomei par izmeklēšanas gaitu Dārfūrā un par sadarbību ar Sudānas iestādēm;
- L. paužot apņēmību atbalstīt SKT šajā tās darbībai izšķirošajā brīdī, un paužot pilnīgu pārlicību, ka Dārfūras baismīgo noziegumu plānotāju un veicēju nesodāmībai ir jādara gals, jo tas ir svarīgs priekšnoteikums Dārfūras konflikta atrisināšanai;
- M. tā kā 2008. gada 10. un 11. maijā Taisnīguma un vienlīdzības kustības nemiernieki uzbruka *Omdurman* pilsētai netālu no Hartumas, nogalinot vismaz 200 cilvēku;
- N. tā kā 2008. gada 20. maijā, pēc jau iepriekšējā nedēļā notikušām kaujām, smagas sadursmes starp Sudānas armiju un Sudānas Tautas atbrīvošanās armiju izraisījās pie naftas atradnēm bagātās *Abyei* pilsētas, prasības uz kuru izsaka gan ziemeļu, gan dienvidu puse, un ANO aprēķini liecina, ka šo sadursmju rezultātā valsts iekšienē pārvietotas no 30 000 līdz 50 000 personu, bet vēl nenoskaidrots daudzums iedzīvotāju ir gājuši bojā;
- O. tā kā 2008. gada 4. maijā Sudānas armijas aviācija uzlidoja civiliem mērķiem Ziemeļu Dārfūrā, kā rezultātā gāja bojā divpadsmit civiliedzīvotāju;
- P. tā kā konflikts Sudānā līdz šim prasījis vismaz 300 000 cilvēku dzīvību (atbilstoši jaunākajiem ANO aprēķiniem) un 2,5 miljoni cilvēku ir pārvietoti valsts iekšienē vai kļuvuši par bēgļiem, un tā kā nedrošība Dārfūras reģionā arvien palielinās;
- Q. tā kā atbilstoši *UNAMID* šajā reģionā pagaidām izvietoti tikai aptuveni 7 500 karavīru un mazāk nekā 2 000 policistu, kaut pavisam paredzēti 26 000 miera uzturētāju,
1. asi nosoda Sudānas pastāvīgo nevēlēšanos sadarboties ar SKT, apcietināt un nodot SKT *Ahmad Harun* un *Ali Kushayb*, kā arī ievērot starptautiskās saistības humanitāro tiesību jomā, tādējādi izrādot klaju necieņu simtiem tūkstošu upuru, viņu tuviniekiem un miljoniem cilvēku, kuri kopš konflikta sākuma bijuši spiesti pamest savas mājas;
 2. aicina Sudānas valdību ratificēt SKT statūtus, ievērot ANO Drošības padomes 2005. gada rezolūciju Nr. 1593 un bez priekšnosacījumiem sadarboties ar SKT, nodrošinot atbilstīgu un efektīvu izmeklēšanu par kara noziegumiem un noziegumiem pret cilvēci, kuri pastrādāti Dārfūras reģionā;

Ceturtdiena, 2008. gada 22. maijs

3. mudina Hartumas iestādes bez kavēšanās apcietināt un nodot SKT divus aizdomās turamos, lai nekavējoties pārtrauktu nesodāmības gaisotni Dārfūrā, kā arī pilnībā sadarboties attiecībā uz turpmāko izmeklēšanu Dārfūrā;

4. aicina 2008. gada 16. un 17. jūnija Vispārējo lietu un ārējo attiecību padomi un 2008. gada 19. un 20. jūnija Eiropadomi apspriest SKT prokurora ziņojumu un sākt rīkoties, apstiprinot mērķtiecīgus ES represīvus pasākumus pret precīzi zināmu Sudānas amatpersonu grupu, kuri ir atbildīgi par šīs valsts nesadarbošanos ar SKT, tostarp:

— iesaldējot un konfiscējot to personu aktīvus, kuri kavē sadarbību ar SKT, kā arī noskaidrojot un vēršoties pret ārzonas aktīviem un uzņēmumiem, kas saistīti ar Nacionālā kongresa partiju (valdošā vairākuma partija), jo tā ir galvenais finansējuma avots bruņotajiem grupējumiem Dārfūrā;

— veicot pasākumus, lai nepieļautu ES banku izmantošanu nekādiem šo personu vai viņu vārdā veiktiem finanšu darījumiem un maksājumiem;

— veicot pasākumus, ar kuriem nepieļauj darījumus vai jebkādas citas ekonomiskas vai tirdzniecības darbības starp šīm personām vai to kontrolētām juridiskām personām vai uzņēmumiem no vienas puses, un Eiropas uzņēmumiem no otras puses, jo īpaši kontrolējot ieņēmumu plūsmu no naftas nozares;

5. aicina dalībvalstis un kandidātvalstis, kuras ir ANO Drošības padomes locekles, proti, Beļģiju, Franciju, Itāliju, Lielbritāniju un Horvātiju, prokurora ziņojuma laikā 2008. gada 5. jūnijā ieņemt principiālu nostāju atbilstoši ES kopējai nostājai par SKT un sniegt pienācīgu atbildi uz prokurora atzinumu, proti, aicināt Sudānu nekavējoties ievērot ANO Drošības padomes 2005. gada rezolūciju Nr. 1593 un SKT prasības;

6. aicina arī visas citas ANO Drošības padomē pārstāvētās valstis atbalstīt jebkurus SKT prokurora lūgumus sadarboties, kurus viņš izsaka tiesas vārdā, un īpaši aicina Ķīnu, Krieviju, Dienvidāfriku un Lībiju ievērot apņemšanās, kuras tās pašas pādušas Drošības padomes 2005. gada rezolūcijā Nr. 1593, un netraucēt Drošības padomes darbībai 2008. gada 5. jūnijā;

7. mudina dalībvalstis un ANO Drošības padomi uzstāt, lai 2008. gada maija beigās gaidāmās ANO Drošības padomes vizītes Hartumā mandātā būtu īpaši pieminēts nesodāmības aspekts un iekļauti SKT izdotie aizturēšanas orderi;

8. aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka ievērojamā palīdzība attīstības jomā Sudānai netiek sniegta ar *Ahmad Harun* vadītās Humāno lietu ministrijas starpniecību un mudina donorvalstis oficiālā līmenī izdarīt spiedienu uz Sudānas valdību, lai tā atlaistu *Ahmad Harun* no ieņemamā amata;

9. aicina ES mudināt Ķīnu, lai tā pievienotos starptautiskajiem centieniem izbeigt konfliktu un izmantotu tās ievērojamo ietekmi uz Sudānas valdību, ņemot vērā, ka Ķīna nodrošina Sudānas valdības galvenos ienākumus no naftas pārdošanas; mudina Ķīnu pārtraukt ieroču piegādi Sudānai;

10. aicina Āfrikas Savienību un Arābu valstu līgu aktīvi iesaistīties Dārfūrā, mudinot Sudānas valdību sadarboties ar SKT prokurora biroju pašreizējo un turpmāko izmeklēšanu laikā, un aicina ES prezidējošo valsti jautājumu par Sudānas sadarbību ar SKT iekļaut darba kārtībā politiskajiem dialogiem un augstākā līmeņa sanāksmēm ar galvenajiem partneriem, piemēram, Ķīnu, ASV, Āfrikas Savienību un Arābu valstu līgu;

11. aicina Padomi un Komisiju regulāri informēt Parlamentu par to pašreizējiem un turpmākajiem centieniem, lai pamudinātu Sudānas valdību sadarboties ar SKT, kā arī sola interesēties par šo jautājumu un izmantot katru iespēju, lai to apspriestu ar Sudānas ierēdņiem un citiem partneriem;

Ceturtdiena, 2008. gada 22. maijs

12. nosoda Taisnīguma un vienlīdzības kustības nemiernieku uzbrukumu *Omdurman* pilsētai 2008. gada 10. un 11. maijā, kā arī 4. maija Ziemeļdarfūras bombardēšanu no gaisa, kuras laikā 12 cilvēki tika nogalināti un apmēram 30 ievainoti, kā arī tika sagrauta skola, ūdens apgādes iekārta un tirgus;
13. pauž nopietnas bažas par jaunajām sadursmēm starp Sudānas armiju un Sudānas Tautas atbrīvošanās armiju *Abyei* pilsētā, jo to dēļ palielinās humānās vajadzības, tiek traucētas humānās darbības, turklāt šīs sadursmes var apdraudēt 2005. gada miera līgumu;
14. nosoda jebkādu miera un uguns pārtraukšanas nolīgumu pārkāpumus un jo īpaši jebkāda veida vardarbības izpausmes, kuras vērstas pret civiliedzīvotājiem un humānā palīdzības pasākumiem;
15. aicina Sudānas iestādes, jo īpaši Valsts vienotības valdību, pilnībā atbalstīt rīcībai gatavu *UNAMID* izveidi un atbalstīt visus mēģinājumus nodrošināt stabilitāti un radīt drošu vidi;
16. atkārtoti uzsver, ka, netiesājot nopietnus noziegumus, nav iespējams panākt ilgstošu mieru; aicina ES novērotājus, kuri piedalās miera sarunās, uzsvērt — lai panāktu tiesiskuma un cilvēktiesību pastāvīgu ievērošanu Sudānā, svarīgi ir pārtraukt nesodāmību;
17. aicina Sudānas valdību un visas bruņotās grupas ievērot cilvēktiesības un starptautiskos tiesību aktus cilvēktiesību jomā, nepieļaujot nekontrolētus uzbrukumus civiliedzīvotājiem, tostarp arī seksuālu vardarbību pret sievietēm;
18. aicina visas konfliktā iesaistītās puses atturēties no bērnu, kas jaunāki par 18 gadiem, iesaukšanas karadienestā un izmantošanas karadarbībā un aicina Sudānas varas iestādes, ievērojot atbilstošas konvencijas, aizsargāt pārvietotos bērnus, īpaši bez uzraudzības palikušos nepilngadīgos;
19. aicina arī visas trešās puses pārtraukt ieroču piegādi visām pusēm, kas iesaistītas konfliktā šajā reģionā, un attiecībās ar Sudānu atbalstīt cilvēktiesību ievērošanu un starptautisko mieru un drošību;
20. pauž bažas par masveida arestiem Hartumā pēc nemiernieku uzbrukuma; atgādina Sudānas valdībai par tās pienākumiem, kas izriet no Āfrikas Cilvēktiesību un tautu tiesību hartas, saskaņā ar kuru nevienam cilvēkam nevar patvaļīgi arestēt vai turēt apcietinājumā un katram cilvēkam ir tiesības uz aizstāvību, kā arī tiesības tikt tiesātam saprātīgā laikā;
21. mudina ES īpašo pārstāvi *Pekka Haavisto* Sudānā, ievērojot savu mandātu un ES kopējo nostāju par SKT, aktīvi darboties un izmantot katru iespēju, lai ar Sudānas kolēģiem un citiem partneriem apriestu nepieciešamību arestēt un nodot tiesai *Ahmad Harun* un *Ali Kushayb*, kā arī sadarboties ar SKT, un aicina īpašo pārstāvi regulāri ziņot citām ES iestādēm par notikumu attīstību šajā sakarā;
22. pauž nopietnas bažas par *UNAMID* resursu ievērojamo nepietiekamību un aicina Āfrikas Savienības dalībvalstis un starptautisko kopienu sniegt lielāku ieguldījumu, lai Dārfūrā būtu iespējams pēc iespējas ātrāk nosūtīt papildu karaspēku un aprīkojumu;
23. mudina Sudānas valdību ņemt vērā tās apņemšanos ievērot moratoriju saistībā ar ierobežojumiem un šķēršļiem visiem humānās palīdzības darbiniekiem; uzsver, ka vardarbības palielināšanās pēdējo mēnešu laikā ietekmē arī humānās palīdzības pasākumus, jo bandītisms un laupīšanas ir izraisījušas palīdzības piegādes samazināšanos — nesen pārtikas atbalsta aģentūras bija spiestas samazināt uz pusi izsniedzamo pārtikas produktu daudzumu trīs miljoniem trūcīgo iedzīvotāju Dārfūrā;

Ceturtdiena, 2008. gada 22. maijs

24. aicina ES un citus starptautiskos dalībniekus piemērot atbilstošus pasākumus pret vardarbības aktu veicējiem, kuri neievēro uguns pārtraukšanu vai uzbrūk civiliedzīvotājiem, miera uzturētājiem vai humānās palīdzības organizācijām, un veikt visu nepieciešamo, lai noziegumi vairs nepaliktu nesodīti;

25. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju Padomei, Komisijai, ES īpašajam pārstāvim Sudānā, Sudānas valdībai, dalībvalstu un ANO Drošības padomes locekļu valdībām, Āfrikas Savienības iestādēm, Arābu valstu līgas iestādēm un SKT prokuroram.

Baltkrievijas politiskās opozīcijas pārstāvju apcietināšana

P6_TA(2008)0239

Eiropas Parlamenta 2008. gada 22. maija rezolūcija par politisko oponentu apcietināšanu Baltkrievijā

(2009/C 279 E/24)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā tā iepriekšējās rezolūcijas par situāciju Baltkrievijā, īpaši 2008. gada 21. februāra rezolūciju ⁽¹⁾,
- ņemot vērā Komisijas 2006. gada 21. novembra deklarāciju par Eiropas Savienības gatavību saistībā ar Eiropas kaimiņattiecību politiku atjaunot attiecības ar Baltkrieviju un tās iedzīvotājiem;
- ņemot vērā ES Prezidentūras 2008. gada 28. marta deklarāciju par Baltkrieviju,
- ņemot vērā ES prezidentūras 2008. gada 29. aprīļa paziņojumu par atkal notiekošo politisko oponentu ieslodzīšanu un vajāšanu Baltkrievijā,
- ņemot vērā ES prezidentūras 2008. gada 6. maija paziņojumu par izmaiņām Baltkrievijas un ASV attiecībās,
- ņemot vērā Reglamenta 115. panta 5. punktu,
- A. tā kā diviem Baltkrievijas demokrātijas aizstāvjiem — *Andrei Kim* un *Siarhei Parsyukevich* ir piespriesti bargi sodi par piedalīšanos miermīlīgās uzņēmēju demonstrācijās 2008. gada 10. un 21. janvārī;
- B. tā kā *Aliksandr Kazulin* nebeidzamā turēšana apcietinājumā ir vēl viens piemērs tam, ka Baltkrievija ignorē savu pienākumu ievērot principus un saistības attiecībā uz Eiropas Drošības un sadarbības organizāciju (EDSO), Baltkrievijai esot šīs organizācijas dalībvalstij;
- C. tā kā Eiropas Parlaments ir aicinājis Padomi un Komisiju iesniegt priekšlikumus, lai starptautiskās organizācijas turpinātu izdarīt spiedienu uz A. Lukašenko režīmu un ir pieprasījis īstenot konkrētu, tiešu un efektīvu sankciju kopumu, kas stingri ietekmētu apspiešanā vainīgās personas, nepasliktinot Baltkrievijas iedzīvotāju situāciju;
- D. tā kā Parlaments nosoda vardarbību un apcietināšanu vērstu pret lielu skaitu dalībnieku, kas piedalījās 2008. gada 25. marta Brīvības dienas pasākumā Minskā un citās Baltkrievijas pilsētās;
- E. tā kā Baltkrievijas valdības lēmums pasludināt 10 ASV diplomātus par *personae non gratae* un ASV vēstnieka Baltkrievijā piespiedu izraidīšana ir neattaisnojami pasākumi, kas kaitē Baltkrievijas iedzīvotāju interesēm;

⁽¹⁾ Pieņemtie teksti, P6_TA(2008)0071.